

۲۰۱۷/۰۵/۱۲

آصف بهاند

«شیخ دي لمونځ روژه کا...»

خوشال پوهنه

اشعار

۹

په شرقي شاعرۍ كې غزل يو ځانگړی باب او د جلا خصوصياتو لرونکی شعري قالب دی. په پښتو ادب كې له فصیدي نه وروسته رامنځ ته شوی دی. له خوشال نه په مخکینی ادبي دوره (د روښانيانو ادبي دوره) كې پښتو غزل په يوه تنگه دايره كې را ایسار کړای شوی و، هغه وخت پښتو غزل يوازې عرفاني او روحاني مسایلو پورې محدود شوی و، خو خوشال خان ستر بدلونونه په كې راوستل.

استاد زلمی هیواد مل د خوشال د شاعرۍ په بحث كې د ده دغزل په برخه كې وايي: «... خوشال خان خټک لکه قصیده، غزل هم له هغه محدود میدان نه را ویست او شرقي غزل يې په نوي جامه كې خپل فرهنگ ته ور ډالی کړ... هومره غزلي چې د خان مور ته پاتي دي، د بل هيڅ کلاسیک شاعر په دیوان كې يې نه شو موندلای.» (هیوادمل زلمی، ننگیالی د زمانې، خپرنودی: د افغانستان د کلتوري ودې ټولنه - جرمني، ۱۳۸۰ل - ۲۰۱۱م کال، ۲۲۲ - ۲۲۳مخونه)

په رښتیا چې خوشال خان خټک لکه د نثر په شان په نظم كې هم پښتو ژبې او ادب ته دومره څه ډالی کړي، چې د ده د زمانې هيڅ قلموال او فرهنگي نه دي کړي. دلته يې د غزل يوه بله ښکلې بیلگه راوړم، د خوشال دي غزل ته هم د موسیقي قالب جوړ شوی، د استاد صادق فطرت ناشناس په ښکلي **غږ** كې په ښکلي بڼه زمزمه شوی دی:

توره چې تیريږي، خو گوزار لره کنه
 زلفي چې ول ول شي، خو خپل یار لره کنه
 ولي راته وايي چې په ښکلو نظر مه کړه
 سترگي چې پیدا دي، خو دیدار لره کنه
 شیخ دي لمونځ روژه کا، زه به ډکي پیالي اخلم
 هر سړی پیدا دی خپل، خپل کار لره کنه
 تا وي چې زما د خولي بوسه لکه دارو ده
 غواړم دا دارو د زره پرهار لره کنه
 ويني مي د زره خوري، مگر نور څه لره نه دی
 زره زما پیدا دی تا خونخوار لره کنه
 څه ژړا فریاد کړي د شهی د تورو زلفو
 ته ورتلي په خپله، دي تومار لره کنه

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

خود به ستا تر مخه د گياه غوندي څرگند شي
گل د لاله راوړه خپل رخسار لره کنه
می شته، چنگ و نی شته له خپل یار سره خوشاله
خپل بیاض په لاس کې ځه! گلزار لره کنه

(د خوشال کلیات، د زاهد مشواڼي اوډنه، د ۲۰۰۵ کال چاپ، ۱۷۴ مخ)

د پاڼو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بنې پاروالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ